

Yksityistietietojen visio 2035

Liikenteen dataekosysteemi – Yksityistietietojen alatyöryhmä

27.10.2026

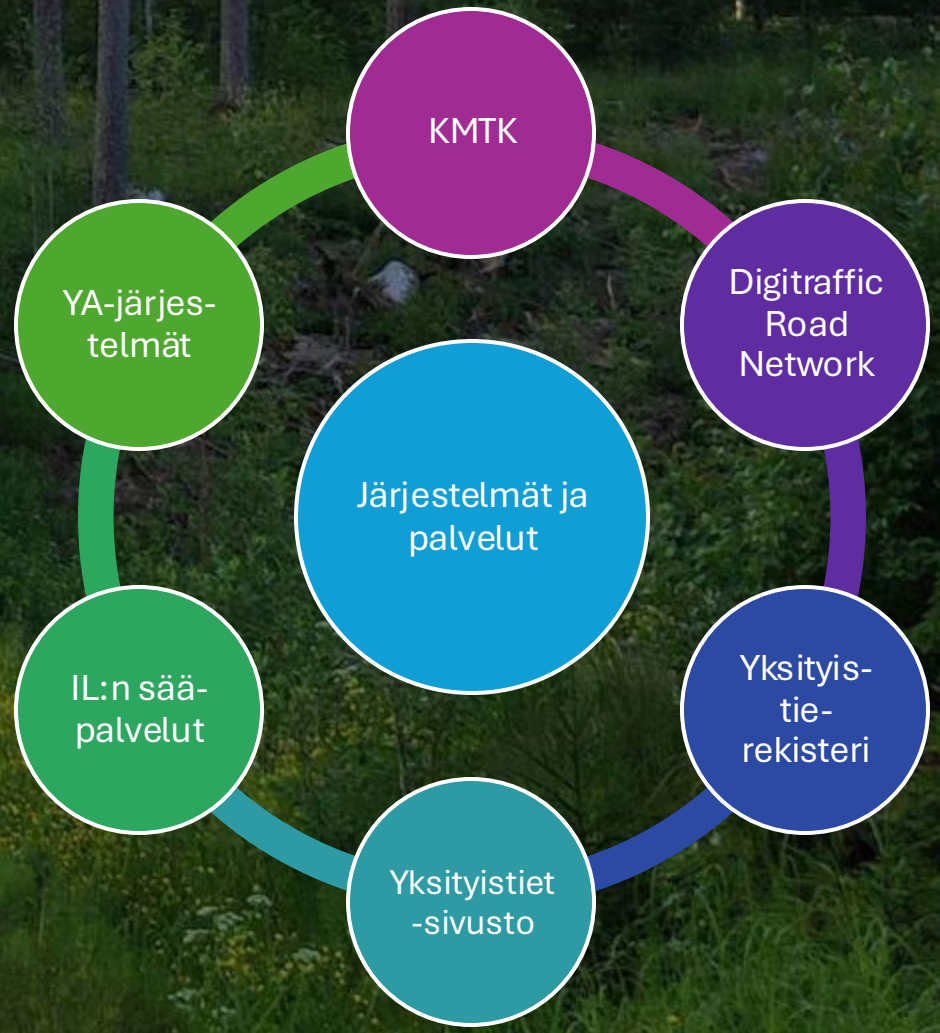
Taustaa

- Nykyistä kattavampi ja ajantasaisempi yksityisteiden ominaisuus- ja olosuhdedata parantaisi eri toimialojen kuljetusten tehokkuutta, kuljetusvolyymien tasaisuutta eri vuodenaikoina, liikenneturvallisuutta sekä ympäristöystävällisyyttä. Myös tiestön kunnossapidon suunnitteluun voitaisiin vaikuttaa ajantasaisella tiedolla.
- Tämän mahdollistamiseksi tulee kehittää yksityistietietojen tuottamista, yhdistämistä ja jakamista viranomaisten, tiekuntien ja yritysten yhteistyönä siten, että teiden ominaisuustiedot on saatavina ajantasaisina.
- Yksityisteitä koskevaa dataa löytyy useiltakin toimijoilta, mutta tieto on hajallaan, ei ole ajantasaista, kattavaa eikä välttämättä ole yhdisteltävässä tai sähköisessä muodossa.
- Standardien tietomallien ja rajapintojen laajempi käyttö mahdollistaisi useiden jo olemassa olevien tietoaineistojen yhdistämisen ja hyödyntämisen operatiivisessa toiminnassa.
- Lisäksi kehittämistä tarvitaan tiedon keräämismenetelmien (kaukokartoitus, sensorit, mobiilit tiedonkeruu-sovellukset, joukkoistettu tiedonkeruu) ja niiden tuottamien tietojen hallinnan ja hyödyntämisen osalta.
- Käsillä oleva Yksityistietietojen visio 2035 on laadittu Liikenteen dataekosysteemin Yksityistietietojen alatyöryhmän (YTPA) työpajoissa. Vision toteutuksessa tarvitaan viranomaisten, yrityssektorin, tiekuntien ja T&K-toimijoiden yhteistyötä. YTPA-työryhmä päättää omista toimenpiteistään vuosittaisissa toimintasuunnitelmissaan.
- Dokumentissa esitetyt asiat ovat visioprosessissa esille nousseita ehdotuksia, eivätkä ne sido mainittuja organisaatioita.
- **Lisätietoja**
  - Liikenteen dataekosysteemi
  - Yksityistietietojen alatyöryhmä (YTPA) www.ytpa.fi

Yksityistietiedon nykytila

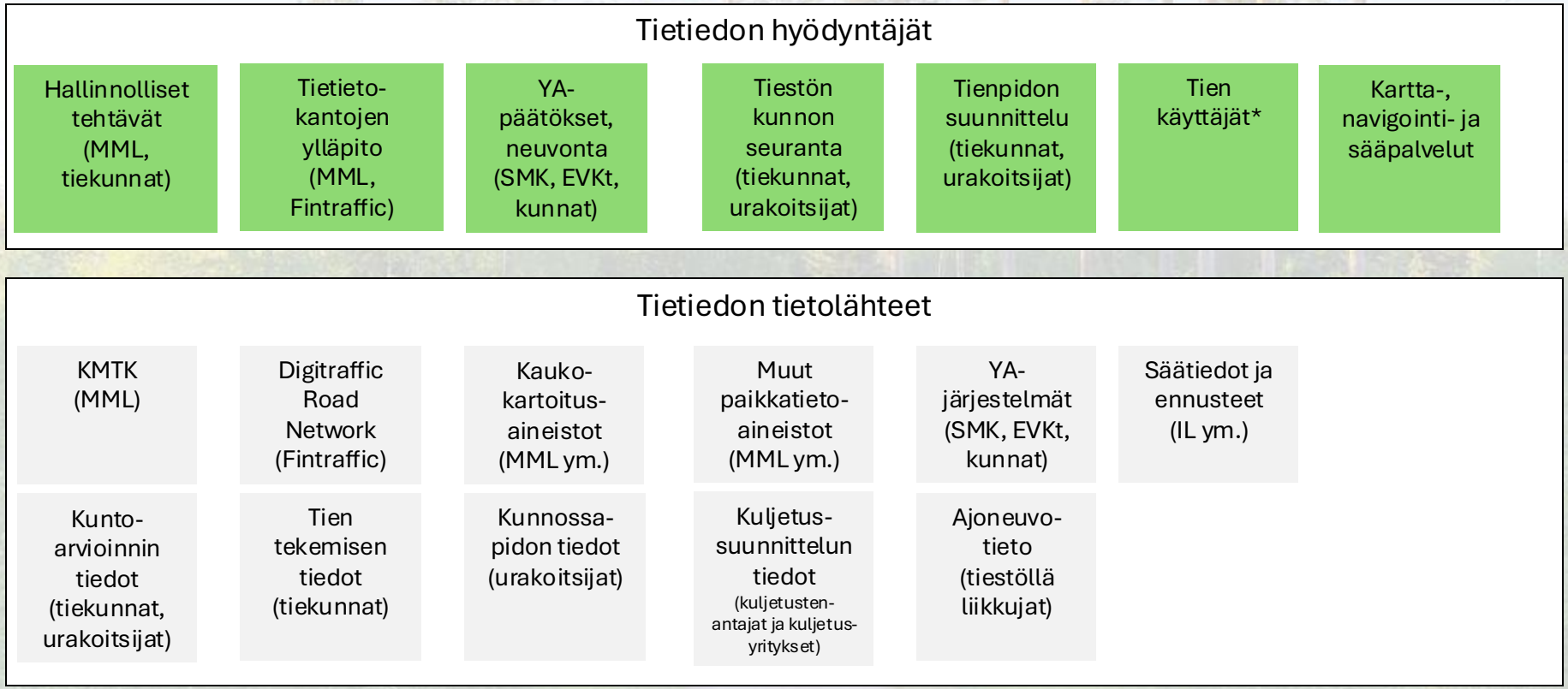
- Pysyväluonteisen yksityistiedatan keskeisimmässä roolissa ovat Maanmittauslaitoksen Kansallisen maastotietokannan (KMTK) tiestöosio ja Fintrafficin katu- ja tieverkon tietojärjestelmä Digitraffic Road Network.
- Maanmittauslaitoksen Yksityistierekisteri sisältää mm. tiekuntien yhteystietoja ja käyttöoikeusyksikkötunnukset.
- Yksityistieavustuksia myöntävät Suomen metsäkeskus, kunnat ja elinvoimakeskukset. Avustusprosesseissa tarvittavia ja muodostuvia tietietoja ei määritellä yhteneväisellä tavalla.
- Suomen metsäkeskuksen Yksityistiet-sivustolla esitetään yksityisteiden ja niiden siltojen kuntotietoja.
- Fintrafficin Digitraffic esittää tällä hetkellä valtion teiden olosuhdetietoja. Palvelua kehitetään tietiedon palvelualustaksi, joka voisi välittää eri toimijoiden tuottamaa dataa. Palvelun laajentaminen yksityisteille on harkittavissa.
- Ilmatieteen laitos julkaisee yleistä säädataa.
- Lisäksi yksityistietietoja esitetään ja käsitellään kaupallisissa palveluissa. Tiekunnilla, niiden käyttämillä urakoitsijoilla ja teiden käyttäjillä on paljon teihin liittyvää tietoa, jota ei tällä hetkellä jaeta toimijoiden välillä.
- **Linkit** yksityistietietojen julkisiin lähteisiin sivulla www.ytpa.fi
- Tietoja liikennedatasta myös Fintrafficin **Liikennedatakatalogissa**

Nykyiset julkiset yksityistietietojen järjestelmät



Yksityistietietojen visio 2035

Yksityistietiedon hyödyntäjät ja tietolähteet



*Liikkumisen suunnittelu: elinkeinojen kuljetukset (maa- ja metsätalous, posti, kaivokset, bioenergia, sähkö- ja televerkkojen huolto), koulukuljetukset, pelastustoimi, Puolustusvoimat, asukkaat ja vapaa-ajan liikkujat

Yksityistietietojen käyttötapauksia on kuvattu erillisessä YTPA-työryhmän raportissa.

Toimintaympäristön muutoksia

- Ilmastonmuutos lisää dynaamisen olosuhde- ja kunnossapitotiedon tarvetta
- Kaukokartoituksen kehittyminen
- Tekoälyn hyödyntäminen (mm. datan analysointikyvykkyys)
- Automaation ja älykkään liikenteenhallinnan (ITS) yleistyminen (ajoneuvot ja niiden sensoriteknologia, suunnittelu- ja ohjausjärjestelmät, datan validointi)
- Tiedon avoimuushaasteet (mm. puolustuskäyttö), tiedon kaksoiskäyttö
- Huoltovarmuuden ja turvallisuuden tukitarpeet
- EU:n datasääntelyn lisääntyminen
- Rahoitus- ja resurssihaasteet



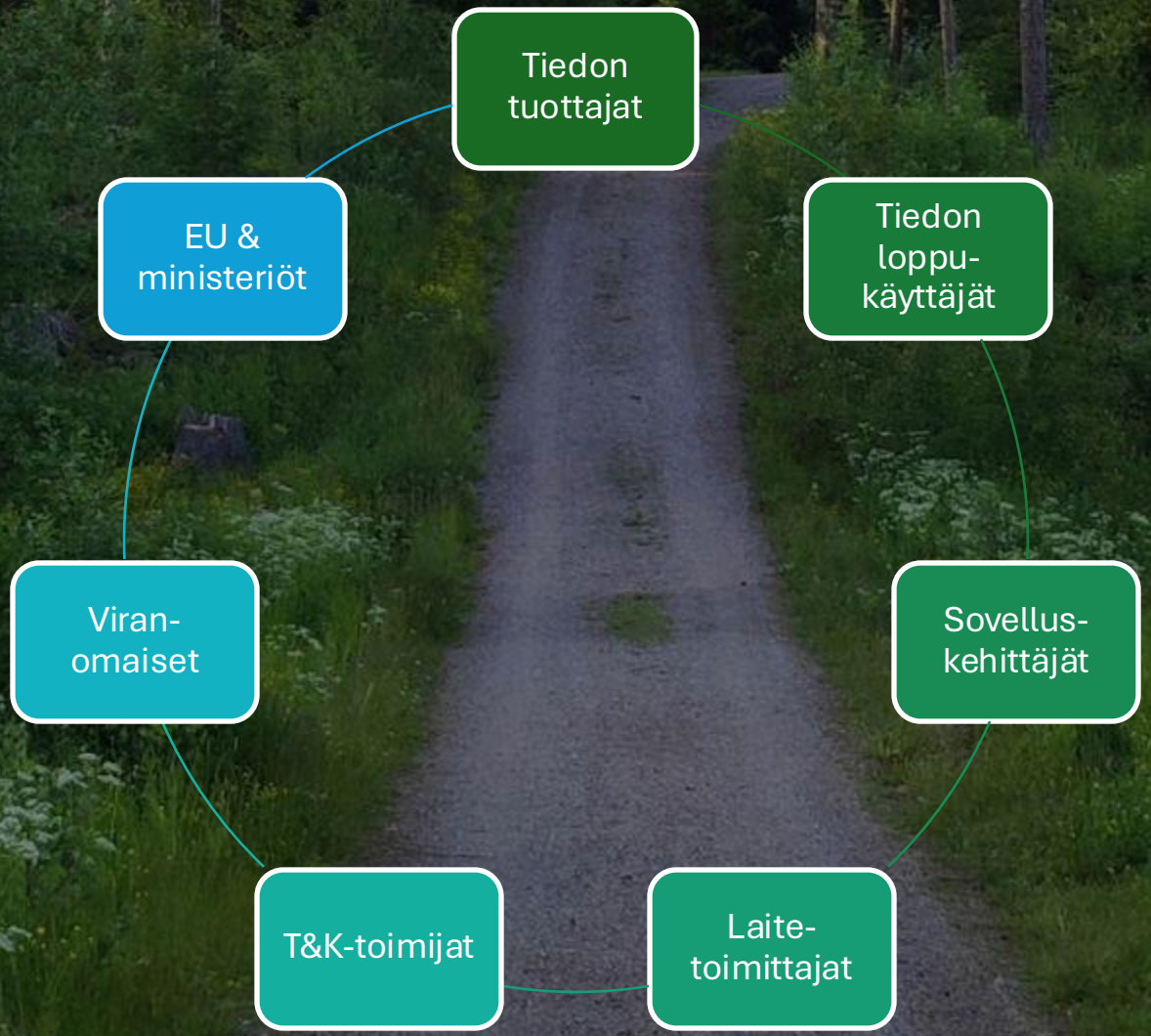
Visio 2035

Yksityistietiedot ovat luotettavasti, kattavasti ja ajantasaisesti saatavissa tiekuntien, julkisen sektorin ja yritysten käyttöön



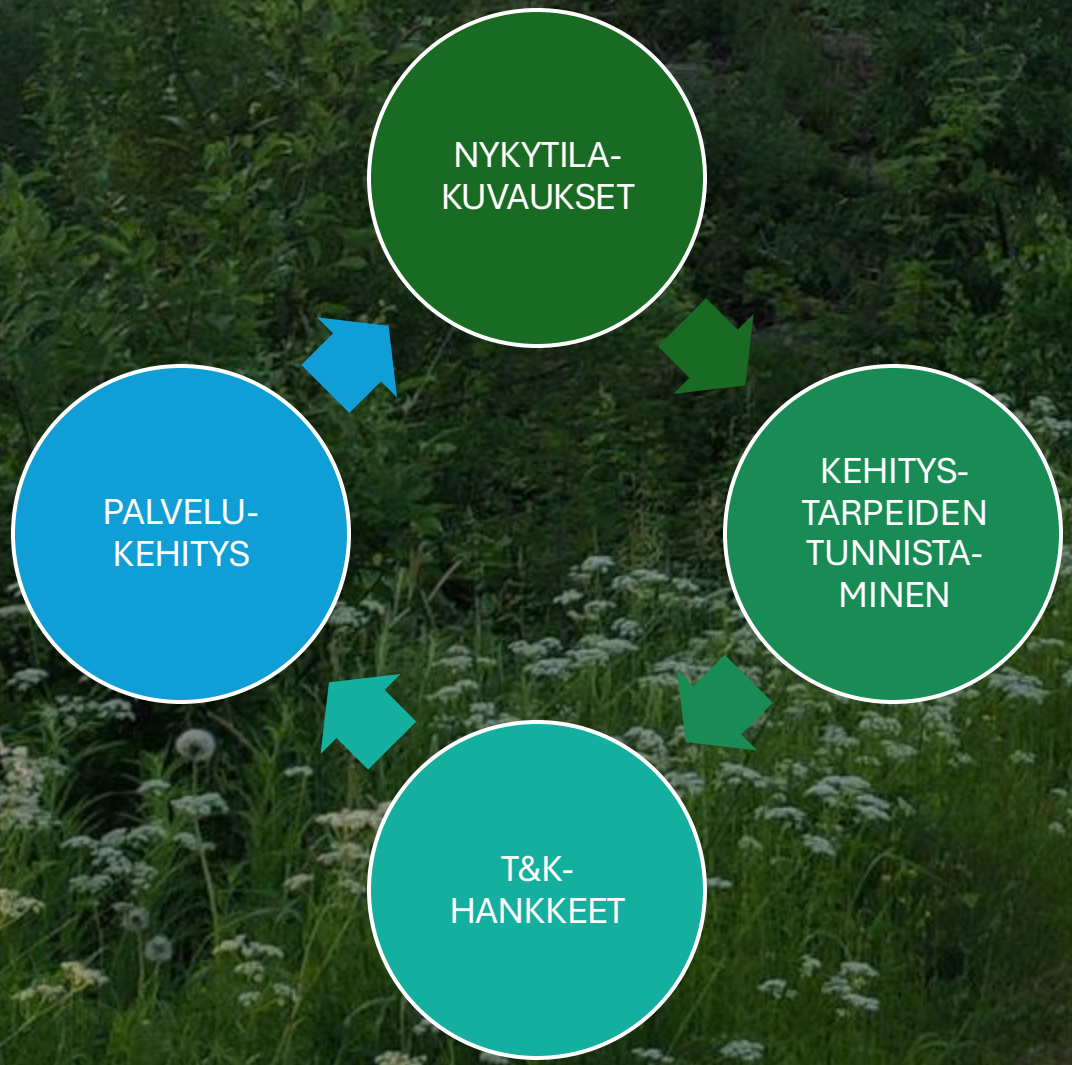
Yksityistietietojen visio 2035

Yksityistietiedon ekosysteemi



Yksityistietietojen visio 2035

Yksityistietiedon yhteiskehittäminen



Keinoja vision saavuttamiseksi

VERKOSTOMAINEN TUTKIMUS&KEHITTÄMINEN&INNOVAATIOTYÖ (t&k&i)
KEHITTÄMISEN JA YLLÄPIDON RAHOITUS

Tiedon kerääminen ja tuottaminen	Tiedon yhdistäminen	Tiedon jakaminen	Tiedon hyödyntäminen
• Uusien tiedonkeruun toimintamallien, teknologioiden ja toimijoiden hyödyntäminen (esim. kaukokartoitus ja joukkoistettu tiedonkeruu) • Yhteisten datan laatukriteerien määrittäminen* • KATTAVAMPI JA AJANTASAISEMPI TIESTÖDATA • KUSTANNUS-TEHOKKAAMPI TIEDONKERUU	• Standardoitut tietomallit ja pelisäännöt* • Erilaisten datojen konvertiot • Tekoälyn ja automaation hyödyntäminen • ERI TIETOLÄHTEIDEN TEHOKAS HYÖDYNTÄMINEN • DATOJEN YHTEENSOPIVUUS	• Standardoitut rajapinnat* • Tietolähteiden ja datan (automatisoitu) laadunhallinta • Mahdollisuus sekä avoimeen että maksulliseen tiedon jakamiseen • JÄRJESTELMIEN YHTEENSOPIVUUS • KUSTANNUSTEHOKAS USEISIIN TIETOLÄHTEISIIN PERUSTUVIEN LOPPUKÄYTTÄJÄ-SOVELLUSTEN KEHITTÄMINEN	• Yhteistyössä määritellyt tietotarpeet ja käyttötapaukset • LOPPUKÄYTTÄJIEN OMIEN PROSESSIEN TEHOSTAMINEN • KATTAVAMPAAN DATAAN PERUSTUVAT JA LUOTETTAVAT UUDET PALVELUT

*Myös kansainvälisen tason yhteentoimivuus otettava huomioon

Kattavasti saatavilla olevia tietosisältöjä

	NYKYTILA	VISIO 2035
Hallinnolliset tiedot	Hallinnollinen ja toiminnallinen luokka, osoitetiedot, tiekunnan nimi	Tiekuntien yhteystiedot
Tekniset ominaisuudet	Geometria, siltojen sijainti, kääntöpaikkojen sijainti*, leveys*, piennartiet*	Esterakennelmat, Kääntöpaikkojen ominaisuustiedot, Pituuskaltevuus
Käyttörajoitukset	Pysyvät suurin sallittu – rajoitukset, Liikennemerkit	Kuljetuksen estävä tilanne (esim. tulva, huonokuntoinen silta)
Sää & keli	Lämpötila, sadanta	Lumimäärä (auraustarve), Liukkaus
Toimenpiteet	Avustusajankohta	Sorastus, Muut tienpidon toimenpiteet
Tien kunto & käytettävyys	Perusparannustarve	Kelirikko / Kuljetuskelpoisuus**

**Saatavuus parantumassa lähivuosina **Ml. tarvittavat taustatiedot (esim. maaperä)*
Yksityiskohtaisempi kuvaus tietolajien tilanteesta YTPA:n tietolajiraportissa

Eri toimijoiden roolit

	Sääntely	Määrittelyt	Julkinen perustieto	Kaupallinen tieto	Sovellukset	T&K
EU						
Ministeriöt						
Viranomaiset						
Tiekunnat						
Yritykset						
Sovellus-kehittäjät						
T&K-toimijat						

Yksityistietietojen alatyöryhmä (YTPA) edistää eri toimijoiden välistä tiedonkulkua ja yhteistä kehittämistä

- järjestämällä yhteistyökokouksia, työpajoja sekä seminaareja
- kokoamalla yhteenvetoja tietotarpeista, käyttötapauksista ja määrityksistä
- lisäämällä eri toimijoiden välistä verkostoitumista

Lyhenteet

- EVK = Elinvoimakeskus
- IL = Ilmatieteen laitos
- KMTK = Kansallinen maastotietokanta
- MML = Maanmittauslaitos
- SMK = Suomen metsäkeskus
- YA = Yksityistieavustukset